

Aanleg nevel-sproei-ijsbaan

Bijlage

Inleiding

De afmetingen van het terrein voor een sproei- of nevelijsbaan zijn gelijk aan die van landijsbanen.

Zie [C0272 Landijsbaan](#).

Het terrein waarop de sproei- of nevelijsbaan wordt aangelegd, dient een goede waterdoorlatendheid te hebben met halfverhard materiaal, of niet waterdoorlatend te zijn met asfalt of beton.

Een droog oppervlak koelt sneller af, zodat de baan sneller geprepareerd kan worden en sneller bevroest.

Een droge ondergrond van belang om opvriezing van de ondergrond en daarmee kwaliteitsverlies van het ijs te voorkomen.

Prepareren van een nevel- of sproei-ijsbaan

Bij het maken van een nevel-ijsbaan wordt het water verneveld, waardoor het onderkoeld op de koude ondergrond terecht komt en daar onmiddellijk bevroest (ijzelprincipe).

Het maken van een sproei-ijsbaan is de meest gebruikelijke methode. Hierbij wordt bijvoorbeeld via een giertank water op de baan gespoten.

Indien er sneeuw ligt dient dit eerst verwijderd te worden.

Nevel-ijsbaan

Werkwijze

Voordat de vorst invalt, dient het terrein te worden gerold en van oneffenheden te worden ontdaan.

Zodra het voldoende vriest, wordt de baan licht gebroesd (een lichte en kleine laag waternevel sproeien).

Het water dient in onderkoelde toestand te worden opgebracht, zodat het zich bij aanraking met de bodem als ijs zal afzetten. Aangezien het water bij de nevel-ijsbaan slechts van geringe hoogte komt (1 meter à 1,5 meter) moet men om onderkoeling van het water te bereiken de druppeltjes zeer klein maken, ofwel vernevelen. Als de druppels te grof zijn zal

het water in de baan wegzakken, waardoor het opzetten van de ijsbaan langer zal duren en de kwaliteit van het ijs veel minder wordt. Wanneer bij een juiste druk en/of het gebruik van de juiste spuitdop het water goed verneveld kan worden, kan bij enkele graden vorst reeds een baan gemaakt worden.

Het water dient zo geleidelijk mogelijk op de baan gesproeid te worden. Eigenlijk moet men proberen in zoveel mogelijk beurten een laagje van ca. 15 mm te vormen.

Als te snel en te zwaar wordt gesproeid, zullen er plassen ontstaan die onregelmatigheden in de ijsvloer veroorzaken.

Indien de temperatuur de volgende dag stijgt tot 0° of hoger, smelt overdag weg wat 's nachts is opgebouwd.

In plaats van met de hand vernevelen, kan worden verneveld met een vernevelingsinstallatie. Bijvoorbeeld met een gewasbeschermingsspuit. Het risico van bevriezing van de installatie is echter vrij groot.

De onderlaag dient eerst goed stevig ijs te zijn, alvorens er weer overheen kan worden gespoten. Dit leidt tot een betere kwaliteit ijs. Zonder deze volgorde zal vaak lucht in het ijs komen. Lucht dat met het blote oog meestal niet zichtbaar is. Het ijs is dan zoals dat heet niet bestorven. Het lijkt prachtig, doch als men er op rijdt, valt het vaak tegen.

Een belangrijk voordeel van nevel- (en sproei-) ijsbanen is, afgezien van het feit dat men er niet door kan zakken, dat men een volkomen vlakke ijsbaan kan krijgen zonder scheuren.

Bemensing preparatie nevelijsbanen

De aanleg van een nevelijsbaan vraagt, behalve vakkennis, vooral toewijding. Voor een sproei-ijsbaan van ongeveer 5.000 m² is een continue personeelssterkte van drie personen vereist. Bij een ploegdienst van een ochtend-, middag-, avond- en een nachtploeg zijn twaalf mensen nodig.

Materialen

Het aanleggen van een nevelijsbaan kost veel tijd en water. Voor een 400-meter-ijsbaan zijn ten minste 4 slangen nodig. De vernevelingsdop is mede afhankelijk van de druk van het water en van het vernevelingssysteem (vooral de constructie van de vernevelingsdop). Bij een hogere druk krijgt men bij gebruik van dezelfde vernevelingsdop een fijnere verdeling dan bij een lagere druk. Bij gebruik van een 1-duims of, 25 mm brede slang kunnen samengestelde sproeiers gebruikt worden met meerdere vernevelingsdoppen. Bij geringe vorst moet vaak gewacht worden tot het ijs hard geworden is. Dan zijn een paar afvoerputten nodig, waarin men de slangen kan leggen. Als de kranen dicht gedraaid worden, zijn de slangen in zeer korte tijd bevroren. De slangen moeten, als de baan niet verneveld wordt, langzaam blijven doorlopen. Om bevriezing te voorkomen, dienen de slangen te zijn gemaakt van dik materiaal.

Sproei-ijsbaan

Als het water de baan wordt opgereden, wordt het water veelal aangebracht met een giertank. Het op te brengen water dient in de nabijheid beschikbaar te zijn, zodat de giertank kan worden gevuld. Het opbrengen van water met een giertank kan eenvoudiger en met minder mensenkracht worden uitgevoerd dan verneveling.

Repareren van de ijsvlakte

Normale slijtage door het berijden kan, vooral in de bochten, problemen geven. Dit kan worden hersteld door overspuiten. Wanneer er stukken ijs uit de ijsbaan gesprongen zijn, of er zijn bredere slijtageplekken, worden er via bijspuiten geen goede resultaten bereikt. Een oplossing is gaten dichtsmeren met natte sneeuw en/of schraapsel. Dat houdt het water vast en er volgt volledige bevriezing. Daarna kan men de baan overspuiten. Een plek die zo behandeld is, gaat niet meer stuk.

Het goed kunnen repareren van de baan wordt sterk beïnvloed door de weersomstandigheden. Voor een adequate reparatie is ten minste 5° vorst vereist.

Het werken met warm water levert voor het dichten van scheuren goede resultaten op. Door het warme water wordt een goede aansluiting met het bestaande ijs verkregen. Door middel van het “dweilen” van het ijs met warm water wordt het oppervlak gladder en daardoor beter berijdbaar.